

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description Research) โดยมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการศึกษาถึงพัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย ซึ่งจัดเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่ง ในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยต้องการเก็บบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของวงการบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย ตั้งแต่ยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (ประมาณปี พ.ศ.2488) จนถึงเดือนมิถุนายน ปีพ.ศ. 2540

การวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ในเรื่องนี้ ประกอบด้วยการวิจัยโดยอาศัยข้อมูลจากการเก็บรวบรวมเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจบริษัทตัวแทนโฆษณา โดยใช้ Delphi Technique เพื่อนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาประมวลและเรียบเรียงเป็นบันทึกประวัติศาสตร์ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษา แบ่งออกเป็น

1. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร (Documentary Research) ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา พัฒนาการ สภาพการดำเนินธุรกิจของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยอาศัยแหล่งข้อมูลจากเอกสาร ดังต่อไปนี้

1.1 หนังสือรายงานประจำปีของสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย

1.2 บทความจากหนังสือพิมพ์ วารสารต่างๆ ที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมาและ
เป็นไปของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย

1.3 หนังสือบันทึกเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

1.4 เอกสารอื่นๆ เช่น บทสัมภาษณ์บุคคลภายในวงการโฆษณา

2. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล อาศัยวิธีการวิจัยโดยนำ Delphi Technique มาประยุกต์ใช้ในการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับแวดวงโฆษณามานาน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงต่างๆ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา แนวทางของพัฒนาการ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและการเติบโตของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลเอกสาร

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานเขียน บทความ งานวิจัย และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมโฆษณา โดยใช้วิธี

1.1 การทำบันทึก (Note Taking)

1.2 การทำหนังสืออ้างอิง

2. การเก็บข้อมูลจากบุคคล

เนื่องจากผู้วิจัยนำ Delphi Technique มาประยุกต์ใช้ในการเก็บข้อมูลจากบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับแวดวงโฆษณา ดังนั้น จึงจะขอก้าวถึงเทคนิคการวิจัยแบบ Delphi ดังนี้

Delphi Technique

ปิยะลักษณ์ ศรีนิล (2541) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของการวิจัยด้วย Delphi Technique ว่าเป็นเทคนิคการวิจัยอนาคตที่ใช้วิธีการรวบรวมความคิดเห็นที่พ้องต้องกันในคนกลุ่มหนึ่งว่าเป็นไปในทิศทางใด ข้อตกลงในความคิดเห็นนี้จะกำหนดออกมาเป็นค่าน้ำหนักที่สะท้อนให้เห็นระดับของความคิดเห็นที่แตกต่างกับของสมาชิกในกลุ่มนั้นหรือเป็นขบวนการที่เสาะหาความคิดเห็นที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มคนเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคตในเรื่องเกี่ยวกับเวลาปริมาณหรือสภาพการณ์ที่ต้องการจะให้เป็น ทั้งนี้โดยใช้วิธีการเสาะหาความคิดเห็นด้วยการใช้แบบสอบถามแทนการเรียกประชุม

เทคนิคเดลฟาย เริ่มนำมาใช้ในการวิจัยเป็นครั้งแรกโดย Dalkey, Helmer และ Rescher แห่ง The Rand Corporation ในแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2495 แต่งานวิจัยดังกล่าวยังไม่เป็นที่เผยแพร่ จนกระทั่งประมาณปี พ.ศ. 2500 ผลงานการวิจัยที่ใช้เทคนิค เดลฟาย ซึ่งเป็นผลงานของ The Club of Rome จึงเป็นที่รู้จัก

The Club of Rome เริ่มขึ้นจากนักเศรษฐศาสตร์ชาวอิตาลีชื่อ Dr. Aurelio Peccei ได้เชิญนักวิชาการ นักวิทยาศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ นักมนุษยศาสตร์ นักการอุตสาหกรรม และอื่น ๆ รวม 30 คน ไปสัมมนาที่ Academia dei Lincei ในกรุงโรม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาปัญหาสำคัญของโลกร่วมกัน ทั้งในแง่ของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสภาพธรรมชาติอื่น ๆ โดยเฉพาะการ

ศึกษาปัญหาที่ไม่อาจพิจารณาจากแง่มุมใดแง่มุมหนึ่งเพียงด้านเดียว และไม่อาจทำได้โดยคณะจากประเทศใดประเทศเดียว โดยประสงค์จะให้ผลการวิเคราะห์ที่จะเป็นประโยชน์กับผู้ตัดสินใจบริหารประเทศและคนทั่วไปให้ได้ระลึกรู้ถึงความสำคัญของปัญหาต่างๆ เหล่านั้น และหาทางแก้ไขร่วมกันได้ ผลงานของ The Club of Rome ที่เป็นที่รู้จักโครงการชื่อ The Project on the Predicament of Mankind โครงการนี้มุ่งวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ที่กระทบต่อมนุษยชาติในทุกประเทศร่วมกัน เป็นต้นว่า ปัญหาความยากจน ปัญหาสิ่งแวดล้อม การขยายตัวของเมืองอย่างขาดทิศทาง ปัญหาเงินเฟ้อและเศรษฐกิจด้านอื่นๆ ตลอดจนการเปลี่ยนสภาพความเชื่อในสถาบัน และการไม่ยอมรับคุณค่าของประเพณีทางสังคม การวิเคราะห์ปัญหานั้นเป็นการพิจารณาทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีไปพร้อมๆ กัน โดยศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านั้นร่วมกันด้วย

เดลฟายรูปแบบเดิมมีลักษณะเฉพาะ ต่อมาภายหลังได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่หลักการและระเบียบวิธีใหญ่ๆ ยังคงเหมือนเดิม คือการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นระบบ โดยการขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนทำการคาดการณ์ว่าแนวโน้มหรือเหตุการณ์แต่ละอย่างจะเกิดขึ้นเมื่อใด หรือทำการคาดการณ์ว่าภายในเวลาที่กำหนด เช่น อีก 20 ปีข้างหน้าจะมีแนวโน้มหรือเหตุการณ์ใดที่จะเกิดขึ้นบ้าง หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ออกมาวิเคราะห์แล้วป้อนผลการวิเคราะห์ซึ่งปกติจะอยู่ในรูปของสถิติต่างๆ กลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาคำตอบเดิมของตนเองเทียบกับของกลุ่ม แล้วทำการคาดการณ์ หรือตอบตามรูปแบบที่ผู้วิจัยกำหนดอีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยก็จะนำคำตอบไปวิเคราะห์ใหม่แล้วอาจป้อนข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์กลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกครั้ง โดยปกติ กระบวนการทำซ้ำ (Iterative Process) แบบนี้จะดำเนินต่อไปราวๆ สองหรือสามรอบ หรือจนกว่าจะได้คำตอบที่เป็นฉันทามติ (Consensus) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายของการทำซ้ำดังกล่าวก็เพื่อที่จะกรอง (Refine) ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั่นเอง

ขั้นตอนการวิจัยเดลฟาย อาจสรุปเป็นขั้นตอนใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Panel Experts) ผู้วิจัยจะต้องหาวิธีและทำการคัดเลือก กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญในเรื่องที่จะศึกษา โดยปกติจะมีประมาณตั้งแต่สิบกว่าคนขึ้นไปจนถึงประมาณร้อยคน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายการวิจัย ความซับซ้อนของเรื่องที่จะศึกษา เวลาและงบประมาณ
2. กำหนดประเด็นแนวโน้มและสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยซึ่งมักจะอยู่ในรูปของแบบสอบถาม หรือการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. ทำเดลฟายรอบที่หนึ่ง โดยการส่งแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญหรือสัมภาษณ์ (ตัวต่อตัว หรือโดยการใช้โทรศัพท์) หรือทำการประชุมทางไกล (Tele-Conferencing) โดยผ่านระบบสื่อสาร

ทางเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ระบบคอมพิวเตอร์

4. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในรอบที่หนึ่ง
5. ทำเดลฟายรอบที่สอง โดยรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะได้รับข้อมูลป้อนกลับในเชิงสถิติ (Statistic Feedbacks) ที่เป็นของกลุ่มโดยรวม เช่น ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของกลุ่ม ผนวกด้วยคำตอบเดิมของตนเอง แล้วขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน พิจารณาคำตอบใหม่
6. ทำเดลฟายรอบที่สาม...สี่
7. สรุปและอภิปรายผล โดยการเสนอแนวโน้มที่มีฉันทามิตตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วอภิปรายจากผลการวิจัย

การเลือกกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ควรจะเป็นบุคคลที่มองหรือคาดการณ์อนาคตได้อย่างชัดเจน และถูกต้องมากกว่าคนธรรมดาทั่วไป เป็นผู้ที่รอบรู้และรู้สึกในประเด็นที่ศึกษาอย่างจริงจัง อาจเป็นผู้ที่ศึกษาเรื่องดังกล่าวมาเป็นเวลานาน เป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ หรือมีประสบการณ์โดยตรงกับเรื่องที่ศึกษา ยินดีให้ความร่วมมืออย่างเต็มใจและเห็นความสำคัญของการวิจัยเรื่องนั้นด้วย วิธีการคัดเลือกกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยอาจเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อคัดกลุ่มคนที่จะเข้าร่วมในการวิจัย หรืออาจจะอาศัยการสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิในวงการนั้นๆ ให้เสนอรายชื่อบุคคลซึ่งควรได้รับการเลือกสรรให้เป็นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ การคัดเลือกนี้จำเป็นต้องพิจารณากันอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้เหมาะสมจริงๆ เกี่ยวกับจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยตามเทคนิคเดลฟายนั้น ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของปัญหาและจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอยู่จริงเป็นลำดับ

ปัญหาที่ใช้การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย

ส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการวางแผน การหาหลักการการทำนายอย่างกว้างๆ ในอนาคต ซึ่งไม่สามารถหาข้อมูลตัวเลขที่แน่นอนมาใช้เพื่อการแก้ปัญหาได้ ในการเลือกปัญหาที่จะนำมาใช้กับเทคนิคเดลฟายนั้น สุวรรณา เชื้อรัตนพงศ์ ได้กล่าวไว้ว่า ควรใช้เทคนิคเดลฟายเมื่อมีปัญหาบางอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาที่จะทำการวิจัยไม่มีคำตอบที่ถูกต้องแน่นอน แต่สามารถวิจัยปัญหาได้จากการรวบรวมตัดสินแบบอัตวิสัย (Subjective Judgements) ของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้นๆ
2. ปัญหาที่จะทำการวิจัย ต้องการความคิดเห็นหลายๆ ด้าน จากประสบการณ์หรือความรู้ความสามารถของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้นๆ

3. ผู้วิจัยไม่ต้องการให้ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคน มีผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อการพิจารณาตัดสินปัญหานั้นๆ
4. การพบปะเพื่อนัดประชุมของกลุ่มเป็นการไม่สะดวก เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์หรือเสียค่าใช้จ่ายและเวลามากเกินไป
5. เมื่อไม่ต้องการเปิดเผยรายชื่อบุคคลในกลุ่ม เพราะความคิดเห็นของบุคคลในกลุ่มเกี่ยวกับปัญหาที่วิจัยอาจมีความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง

ส่วน นาดยา ปิรันธนานนท์ ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคนิคเดลฟายไว้ว่า

1. ปัญหานั้นไม่สามารถใช้เทคนิคการวิเคราะห์ใดๆ ได้ แต่การใช้ความคิดเห็นจากตัวบุคคลเป็นกลุ่มจะให้ผลดีกว่า
2. บุคคลที่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบปัญหานั้น ไม่มีปัญหาในเรื่องการสื่อสารทำความเข้าใจกัน และต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นจริงๆ
3. การรวบรวมบุคคลให้มากที่สุดเพื่อแสดงความคิดเห็นโดยอิสระจำเป็นกว่าการที่จะให้กลุ่มบุคคลมาเผชิญหน้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน
4. ต้องมีเวลาและค่าใช้จ่ายอย่างเพียงพอที่จะดำเนินการด้วยวิธีนี้ได้
5. ประสิทธิภาพของการให้กลุ่มบุคคลมาเผชิญหน้ากันจะมีมากขึ้นได้ ถ้าใช้กระบวนการสื่อสารโดยกลุ่ม
6. ความไม่เห็นพ้องต้องกันของแต่ละคน ไม่ใช่เป็นเรื่องร้ายแรงที่จะยอมรับกันไม่ได้
7. กลุ่มผู้ที่ให้ความเห็นควรเป็นบุคคลที่มีลักษณะวิวิธพันธ์ (Heterogeneity) เพื่อให้ผลของความคิดเห็นมีความเที่ยง

ลักษณะเด่นของเทคนิคเดลฟาย

1. เป็นเทคนิคการวิจัยและเป็นเทคนิคในการแลกเปลี่ยนการศึกษาความเชี่ยวชาญของผู้ทรงคุณวุฒิทางตรงโดยไม่รู้ตัว เพราะตามกระบวนการของเทคนิควิธีจะช่วยผสมผสานความเชี่ยวชาญของผู้ทรงคุณวุฒิไปด้วย
2. การตอบแบบสอบถามมีหลายรอบ ผู้ทรงคุณวุฒิมีโอกาสถ่วงน้ำหนักคำตอบอย่างละเอียดรอบคอบ ทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความน่าเชื่อถือสูง
3. เป็นเทคนิคที่สามารถรับข้อมูลจากคนจำนวนมากโดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องสภาพภูมิศาสตร์และช่วงเวลา มีกลไกการดำเนินงานง่าย เป็นการระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิได้อย่างรวดเร็วประหยัดทั้งเวลา ค่าใช้จ่าย และได้คำตอบที่ดีมีคุณค่ามากกว่าการจัดประชุม คำตอบหรือความคิดเห็นที่ได้รับจากการใช้เทคนิคเดลฟายจะเป็นความคิดเห็นที่ได้จากผู้ตอบอย่างแท้จริงเป็นคำตอบที่เป็นอิสระ

มีอิทธิพลจากบุคคลภายนอกหรือเสียงส่วนใหญ่ น้อย เพราะผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนไม่ทราบว่ามีผู้ใดบ้างที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่ได้เผชิญหน้ากันและไม่ทราบว่าผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ มีความคิดเห็นในแต่ละข้อคำถามอย่างไรทุกคนจึงมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ ได้เท่าเทียมกัน

ลักษณะด้อยของเทคนิคเดลฟาย

1. ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดกรอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบ ซึ่งนอกจากจะขัดกับข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัยอนาคตที่ว่า พยายามจะหาทางเลือกของแนวโน้มทุก ๆ ทางที่เป็นไปได้แล้ว ยังเป็นการจำกัดกรอบความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นการปิดบังอำพรางและละเลยความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิโดยผู้วิจัยเองอย่างจงใจหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้แนวความคิดที่ได้ถูกจำกัดอยู่ในกรอบ ไม่ครอบคลุมเรื่องที่จะวิจัยเท่าที่ควร

2. การคัดเลือกและเกณฑ์การพิจารณาเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ถ้าไม่เหมาะสมดีพอจะทำให้ได้ผู้ที่ไม่มีความรู้หรือเชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการความคิดเห็นอย่างแท้จริง ดังที่ ชนิตา รัชพลเมือง ได้กล่าวว่าจะอย่างน้อยที่สุด ผู้วิจัยจะต้องคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีลักษณะครบทั้ง 3 ประการ คือ เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีความเต็มใจ และเห็นความสำคัญของการวิจัย เพราะถึงแม้จะเป็นผู้ที่รอบรู้ในปัญหาที่ศึกษา แต่อาจไม่มีเวลาตอบแบบสอบถามทั้ง 3 รอบ หรือไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย ก็อาจทำให้ผลการวิจัยขาดความน่าเชื่อถือได้ และถ้าเป็นการวิจัยเพื่อวางแผนหรือนโยบายก็ควรคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเข้าร่วมการวิจัยด้วย

3. การที่มีการตอบแบบสอบถามซ้ำหลายรอบเพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงของคำตอบตามกระบวนการเทคนิคเดลฟายนั้น อาจทำให้ผู้ทรงคุณวุฒิเกิดความเบื่อหน่ายหรือเกิดความรู้สึกว่าถูกรบกวนมากเกินไป อาจไม่ร่วมมือตอบแบบสอบถามในรอบต่อไป

4. ถ้าลักษณะการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟายนั้นมุ่งทำนายเหตุการณ์อนาคต คำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิอาจจะเป็นการแสดงความหวังหรืออุดมคติของผู้ตอบเกี่ยวกับประเด็นนั้น ๆ มากกว่าการทำนายความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ในอนาคต

5. มีคำถามหลายคำถามที่ยังตอบไม่ได้ เช่น จะใช้อะไรเป็นข้อมูลที่จะทำให้ทราบความมอดติของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างมีระบบ หรือจะอนุญาตให้ผู้ทรงคุณวุฒิไม่ตอบคำถามที่เห็นว่าไม่มีความเชี่ยวชาญ ได้หรือไม่ และการตัดสินใจของผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ต่างสาขาวิชาจะอย่างไรจึงจะนำมาผสมผสานกันให้ได้ดีที่สุด

การปรับเทคนิคเดลฟายมาใช้วิจัยย้อนอดีต

การนำเทคนิคเดลฟาย ซึ่งเป็นการวิจัยอนาคตมาใช้ในการวิจัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดในเรื่องของข้อมูล โดยนำข้อดีของเทคนิคเดลฟายมาใช้ นั่นคือ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์เป็นแบบสอบถาม เพื่อหาความสอดคล้องของข้อมูล ซึ่งจะดีกว่าการอิงข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญท่านใดท่านหนึ่งเพียงท่านเดียว

การดำเนินการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย

สำหรับการศึกษาเรื่อง “พัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย” จะใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ
2. การกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การสรุปผล

1. การเลือกกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ได้กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ในการให้สัมภาษณ์ โดยได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- บุคคลที่ทำงานอยู่ในแวดวงวิทยุโทรทัศน์ไม่ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 1 ท่าน ได้แก่
 1. คุณ วันชัย อรรถเวทย์วรวุฒิ
- นักโฆษณาที่ประกอบอาชีพโฆษณาอยู่ในช่วงเวลาตั้งแต่ยุคฟื้นตัวของวงการธุรกิจโฆษณา จำนวน 2 ท่าน ได้แก่
 1. คุณ สรรพสิริ วิริยะสิริ
 2. คุณ โสภณ โสตะระ
- นักโฆษณาที่ประกอบอาชีพโฆษณาไม่ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 9 ท่าน ได้แก่
 1. คุณ ประกิต อภิสารธนรักษ์
 2. คุณ สุชาติ วุฒิวิชัย
 3. คุณ ยุพน ธรรมศรี
 4. คุณ วินิจ สุรพงษ์ชัย
 5. คุณ ประดิษฐ์ รัตนวิจารณ์

6. คุณ สมสุข กิตติสาธร
 7. คุณ ไกรฤทธิ์ บุญยเกียรติ
 8. คุณ สุนันทา ตุลยธัญ
 9. คุณ วศิน เตยะธิตี
- นักวิชาการที่ศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์โฆษณา จำนวน 1 ท่าน ได้แก่
1. อ. ธัญญา เชษฐา

2. การกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 รอบ คือ

- รอบแรก เป็นคำถามเปิดแบบชี้แนะ (Open-ended, Directive) ตามขอบเขตที่ได้ระบุไว้ หลังจากนั้น จัดเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบแรกมาทำการสังเคราะห์แล้วแยกประเด็น เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามในรอบที่สอง

- รอบที่ 2 เป็นคำถามให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยกำหนดค่าให้เลือก 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากระเบียบวิธีวิจัยที่กำหนดไว้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีการตอบแบบสอบถาม 2 รอบ ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละรอบได้ทำดังนี้ คือ

- รอบแรก ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปติดต่อเพื่อสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อนำมาสังเคราะห์และนำมาสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 โดยเริ่มเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2542

- รอบที่ 2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบ โดยใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเป็นผู้ไปเก็บแบบสอบถามเหล่านั้น หรือขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิท่านใดที่สะดวกส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยทางเครื่องโทรสาร และเมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ได้นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาคำมัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากที่ผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามเปิดในรอบแรกแล้วจึงได้นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์แล้วแยกประเด็นเพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งเป็นคำถามที่ให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยให้ค่าของคำตอบมีระดับตั้งแต่ 1-5 เมื่อได้คำตอบในรอบที่ 2 จึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาคำมัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

การแปลผลข้อมูลกำหนด ดังนี้

ค่ามัธยฐาน	ตั้งแต่ 4.50 ถึง 5.00	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
	ตั้งแต่ 3.50 ถึง 4.49	หมายถึง เห็นด้วยมาก
	ตั้งแต่ 2.50 ถึง 3.49	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
	ตั้งแต่ 1.50 ถึง 2.49	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
	ตั้งแต่ 1.00 ถึง 1.49	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ การคิดคำนวณถ้าค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับควอไทล์ที่ 3 มีค่าพิสัยที่คำนวณได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความสอดคล้องกัน แต่ถ้าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิไม่สอดคล้องกัน

5. การสรุปผล ผู้วิจัยนำค่าการคำนวณทั้งมัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ มาวิเคราะห์เพื่อสรุปความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้อาจจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและข้อมูลจากบุคคล มาวินิจฉัย ตีความ จัดลำดับ และประมวลเข้าด้วยกัน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพรวมของพัฒนาการของบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทย